

Replik till Eklund-Hägström-Rummukainen (EHR) och Sterner

MARIAN RADETZKI OCH
NILS LUNDGREN

REPLIK EHRs ilska och ordrika genmäle på vår artikel "En grön fatwa har utfärdats" stärker relevansen i den titel vi valde. Deras replik är längre än den text de kastar sig över. Med ett stort mått av arrogans, en mångfald nedlåtande kommentarer och åtskilliga felaktiga påståenden om vår text visar de hur inflammerad klimatdebatten är. Argument och slutsatser som strider mot rådande evangelium ska bekämpas utan misskund, oavsett hur väl dokumenterade de är. Inga fångar tas. Argument ad hominem är tillåtna.

Sterners genmäle har mindre format och lite lugnare framtoning, men är lika nedlåtande som EHR.

Budskapen i båda replikerna är att vi är okunniga amatörer i sakfrågorna, saknar politisk insikt om att "debatten är slut" och ska vara glada att vi trots detta släppts fram i den "ärevördiga" tidskriften *Ekonomisk Debatt*. Det sista argumentet är ett försök till dubbel poäng. Underförstått: vi borde egentligen inte ha släppts in i detta finrum, men samtidigt är det faktum att vi har släppts in ett bevis för att debatten är fri och förs på lika villkor. Krona: jag vinner, klave: du förlorar. (Det är i sammanhanget lite pikant att en av oss, Nils Lundgren, är en av den ärevördiga tidskriftens grundare och dess förste redaktör).

Låt oss först påminna om vårt huvudbudskap. Människans behov av domedagshot är stort och permanent genom hela mänsklighetens historia och nu har vi fått ett nytt Ragnarök att frukta. En antropogen global uppvärmning (AGW) sägs hota mänsklighetens framtid. Vi båda är gamla nog att ha

varit med om allmänt omfattade och vetenskapligt stödda domedagsstämningar som gällde t ex befolkningsexplosion, världssvält, skogsdöd och ny istid. Inför den nu aktuella domedagen gör en stor del av det vetenskapliga samfundet gemensam sak med politiker och media för att skrämra fram ett extremt kostsamt program för global klimatstabilisering. Utvecklingen följer ett välkänt mönster. Inget kan nu vara viktigare än att i fri debatt nagelfara ståndpunkter som blivit konventionell visdom, dvs en uppfattning som inte längre ifrågasätts.

Vi finner alltså att den naturvetenskapliga forskningen inte kommit fram till en samsyn som kan motivera omedelbara, omfattande och dyra åtgärder för att hejda en global uppvärmning. I vårt inlägg pekar vi på hur politiska element snedvrider de naturvetenskapliga budskapen från FN:s klimatpanel. Alternativa ståndpunkter släpps inte fram samtidigt som såväl teori som observationer manipuleras för att framhäva att domedagen står för dörren. Men den naturvetenskapliga debatten är långt ifrån över, vilket tydligt framgår av de samlade kommentarerna från 650 vetenskapsmän från skilda länder (U. S. Senate Minority Report, 2008).

De naturvetenskapliga frågetecknen kring klimatsambanden är i själva verket så allvarliga att planerade satsningar på stabilisering av klimatet kan visa sig i stort sett verkningslösa. I detta läge är det extremt viktigt att de som är skeptiska kan och vågar ifrågasätta en konventionell visdom som hotar att leda till ödesdigra misstag på global nivå.

Så till våra specifika kommentarer:

1. Ekonomer och naturvetenskap

Våra kritiker gör stort nummer av att vi är obevandrade i naturvetenskap och därför inte bör uttala oss i naturvetenskapliga frågor. Jämför applåderna när statsvetaren och politikern Al Gore de-

Marian Radetzki är professor i nationalekonomi vid Luleå tekniska universitet och har i sin forskning specialiserat sig på naturresursernas och särskilt mineralers och energiråvarors ekonomi.
marian@radetzki.biz

Nils Lundgren är fil dr i nationalekonomi. Han var forskare i internationell ekonomi 1966–80, chefekonom på bank 1980–99, ekonomisk konsult och utredare 2000–04 och EU-parlamentariker 2004–09.
lundgren@veraciter.se

lade Nobels fredspris med ekonomen och vänsterpolitikern Rajendra Pachauri, chef för IPCC. Båda ägnar sig åt att bedöma och informera om den naturvetenskapliga forskningen i klimatfrågorna, liksom många svenska ekonomer. Att de inte möter några invändningar beror rimligen på att de säger ”rätt” saker.

Skälen till att vi väljer att gå på de naturvetenskapliga frågetecknen framgår ovan. Vi är forskarutbildade och anser oss ha förmåga att läsa och tillgodogöra oss uppläggning och resultat av naturvetenskapliga texter. Och vi har ambitiöst försökt förkovra oss i de frågor vi behandlar, vilket vår omfattande referenslista vittnar om. Vår text har också utsatts för kritisk granskning från ett antal naturvetenskapligt skolade individer i våra nätverk. Av dessa skäl anser vi oss stå på fast mark från intellektuell synpunkt i vårt försök att bedöma hur pass enligt forskarsamfundet är i frågan om klimatförändringens karaktär och orsaker.

2. Vem gör slutbedömningen av forskningsläget?

EHR säger hånfullt att vi tydligen anser oss ha ”kompetensen att avgöra kvaliteten i brett avvägda rapporter inom flera naturvetenskapliga discipliner” och hävdar att vårt underkännande av IPCC:s sammanfattning av forskningsläget skulle vara en vetenskaplig sensation om det vore korrekt. Vi hoppas att EHR är i god tro och bara missuppfattar vad frågan gäller. Vi kommer alltid till en situation när forskarna/experterna måste lämna över till medborgarna/politikerna att bedöma hur samhället ska förhålla sig till en fråga. Vi säger att det inte föreligger ett tillräckligt samförstånd i forskarsamfundet om AGW för att nu vidta extremt omfattande åtgärder för att minska utsläppen. Det finns mängder med välrenommerade forskare som underkänner de resultat som IPCC anser vara klarlagda. Detta är välkänt för

alla som intresserat sig för frågan och dit hör naturligtvis EHR.

3. Vetenskaplighet

EHR gör stort nummer av att de argument som framförs måste ha stöd i *peer review*-behandlade vetenskapliga referenser, och hävdar snorkigt och utan närmare förklaring, att våra källor är ”obskyra”. Vi delar uppfattningen att det är viktigt med källor som är föremål för *peer review*. Vi hänvisar till 16 sådana källor, EHR till blott 10. (Då exkluderar vi hänvisningar i båda fallen till IPCCs bibeltexter, böcker och annat material.)

Vi vill samtidigt framhålla att *peer review*-proceduren ibland är av tvivelaktigt värde, vilket illustreras av oförmågan att avslöja den statistiska fadäsen med hockeyklubban. Syftet med *peer review* är att säkerställa att en vetenskaplig artikel inte bryter mot allmänt accepterade regler för vetenskaplig metodik och att den i andra avseenden håller hög vetenskaplig standard. Detta fungerade inte när det gällde hockeyklubban och IPCC byggde sina slutsatser på Manns studie ända tills avslöjandet kom.

Vi behöver inte påminna EHR om att godkännande i en *peer review*-procedur inte betyder att forskningsresultatet är en slutgiltig sanning, men kanske bör vi påminna icke-forskarutbildade läsare om detta. All vetenskaplig kunskap är provisorisk och blir ofta(st) förkastad av senare forskning. Det är alltså helt legitimt att förhålla sig skeptisk till forskningsresultat även när de gått igenom *peer review*. I själva verket är det ju så att varje ny vetenskaplig studie motiveras av skepsis mot tidigare forskningsresultat.

4. Forskningens incitamentsstruktur

Vi konstaterar i vårt inlägg att det uppstått ett system där incitamentsstrukturen för forskare, internationella tjänstemän och organisationer jämte många politiker driver klimatopinionen i sam-

ma snedvridna riktning. Men påståendena att ”IPCC utfärdat en fatwa mot olikttänkande”, att ”IPCC är religiöst dogmatiskt”, och att ”IPCC är korrupt” som tillskrivs oss av Sterner, finns inte i vår text. De påståendena är exempel på en debatteknik hämtad från den smutsigare delen av politikens värld. Man tillvitar motståndaren orimliga, moraliskt förkastliga eller idiotiska åsikter och ger sedan sig själv en lätt match genom att visa att de är orimliga, moraliskt förkastliga eller idiotiska. Vi förbigår detta Sterners utfall under tystnad.

Men incitamentsstrukturer finns och måste studeras. Oljeindustrin beräknas spendera uppskattningsvis 2 miljarder dollar per år för att främja skepsis mot FN:s klimatpanel och dess budskap. Mot detta kan ställas statsfinansierade resurser på omkring 2 miljarder dollar per år som i huvudsak går till att stödja dagens konventionella klimatvisdom. Statsfinansierade resurser, även till grundforskning, missbrukas lätt. I Sverige förbereds en reform av statens finansiering av grundforskning. De häftiga debattinläggen och uppropen från forskare som menar att reformen kommer att öka politikernas styrning av grundforskningen pekar på problemets allvar.

Många privata företag har också starka incitament att engagera sig i kampen mot utsläpp av växthusgaser. Goldman Sachs (som överlevt finanskrisen) räknar med stora inkomster av provisioner från internationell utsläppshandel. ENRON var inne på samma spår, men gick i konkurs innan det blev dags. Sterners hänvisning till ett samarbetsavtal i oljeindustrin från 1928 framstår som bisarr i detta sammanhang.

5. IPCCs hantering av grundläggande vetenskapliga frågetecken

I vår uppsats pekar vi på två centrala teoretiska samband som måste gälla om ökande halter växthusgaser ska förklara

pågående klimatändring: (a) uppvärmningen ska vara större i troposfären än vid jordytan, särskilt i den tropiska zonen, och (b) det ska finnas ett starkt samband mellan halten växthusgaser och temperaturutvecklingen. Observationer stöder varken (a) eller (b), vilket pekar på att våra utsläpp av växthusgaser inte är en huvudorsak till uppvärmningen.

IPCCs och EHRs förklaring till diskrepansen mellan modellutfall och observationer är inte trovärdig. Panelen förkastar fyra separat uppmätta *temperaturserier*, till förmån för indirekta mätningar via *vindförhållanden* som påstås visa snabb temperaturökning i troposfären.

Oregelbundenheten i global temperatur sedan 1900 sägs bero på fluktuationer i halten avkylande aerosoler och eftersläpning. Det finns dock ingen vetenskaplig konsensus vare sig om utvecklingen av atmosfärens halt av aerosoler eller om deras kylande effekt. Balansen mellan in- och utstrålning vid ökad CO₂-halt sker tämligen prompt. Att haven skulle fördröja uppvärmningen motsägs av nya globala mätningar som inte kan notera någon temperaturhöjning i oceanerna (Loehle, 2009). IPCCs och EHRs hantering av dessa samband påminner om medeltidskyrkans envetna försvar av den geocentriska världsuppfattningen och dess fatwa mot Bruno och Galilei.

6. Logaritmiskt avtagande samband mellan växthusgaser och temperaturutveckling

EHR konstaterar föraktfullt att vi presenterar sambandet som en ny upptäckt samtidigt som vi skjuter oss själva i foten. Nej, det är ingen ny upptäckt, vi hänvisar faktiskt till IPCC (2001). Och skjuter oss i foten? Vi konstaterar att en 60-procentig ökning av växthusgaser under gångna 110 år varit samtidig med en temperaturhöjning på 0,7 grader. Om den direkta effekten av växthus-

gaser varit orsak, borde en ytterligare ökning med 60 procent till 730 ppm under detta sekel (utan klimatpolitik) resultera i en blygsammare temperaturhöjning, sammanlagt väsentligt mindre än 1,5 grader, och långt under de 4,5–6,5 grader, som IPCC torgför. I stället för att bemöta vår kalkyl och presentera sin egen, väljer EHR att dränka läsarna med innehållslösa ord i denna fråga.

7. *Kostnad för en djup klimatpolitik*

EHR anklagar oss flerfaldigt och mångordigt för odokumenterade överslagskalkyler över klimatpolitikens kostnader. Vi utgick från att EHR var förtrogna med den omfattande vetenskapliga litteratur som stöder vår överslagskalkyl (Cline, 1992; 2004; IPCC, 1996; 2001; Pearce, 2003). Fram till åtminstone 2004 kalkylerade de allra flesta studierna av frågan, inklusive de nu citerade, med en årlig kostnad för en djup klimatpolitik på 2 procent plus/minus 1 procent av global BNP under det aktuella århundradet. Först efter den extrema alarmismens utbrott sedan dess har uppskattningarna justerats till 1 procent eller mindre, utan förklaring till varför siffrorna ändrats så radikalt.

8. *Nyttan av stabilare klimat*

Flera av de studier som citerats ovan till stöd för politikens kostnader anger nyttan av ett stabilare klimat till samma storleksordning, 2 procent plus/minus 1 procent per år av global BNP. Eftersom nyttan kommer betydligt senare än kostnaden för att stabilisera, har klimatpolitiken varit omöjlig att räkna hem i en cost-benefitanalys. I de senaste årens uppskrivade alarmistiska miljö har inte bara skattningen av klimatpolitikens kostnader sänkts dramatiskt och utan förklaring; uppfattningen om klimatpolitikens nytta har flerdubblats, till åtminstone 5 procent och kanske upp till 20 procent av global BNP, enligt den s

k Stern-rapporten som Tony Blair hastigt beställde av politiska skäl och som sedan sin publicering år 2006 blivit den internationella klimatpolitikens bibel. Det är en viktig och i många stycken kompetent rapport, men den snedvrider genom att utgå från överdrivna negativa effekter av AGW och genom att tillämpa en extremt låg diskonteringsats.

I vårt inlägg argumenterar vi, med stöd av såväl vetenskaplig teori som observationer, att ett antal potentiellt mycket kostsamma katastrofhot (bl a orkanfrekvens, stigande havsytta och spridning av infektionssjukdomar) blivit enormt överdrivna, och EHR bemöter inte våra argument på dessa punkter. Med stöd i vårt inlägg konstaterar vi sålunda att eftersom:

- aktuell temperaturnivå inte är exceptionell i ett tusenårigt perspektiv, och uppvärmningen sedan 1900 varit begränsad;
- kommande uppvärmning blir ännu mindre accentuerad (logaritmiskt avtagande samband);
- stormars frekvens och styrka inte ökar;
- havsytans nivå stiger blott måttligt;
- infektionssjukdomars räckvidd och temperaturrelaterade dödsfall inte ökar vid fortsatt uppvärmning;

är det orimligt att hävda att den framtida nyttan av stabilare klimat skulle nå de nivåer som Stern förutser.

9. *Diskonteringsatser och etik*

Nästan hur man än räknar, är extremt låga diskonteringsatser ett måste för att få lönsamhet i klimatpolitiken. EHR ser ett marknadsmässigt diskonto som en viktig orsak till vår negativa klimatpolitiska kalkyl och anklagar oss för bristande etik. De antyder att vi vill ha en högre diskonteringsats därför att det gynnar vår generation och oss äldre på bekostnad av framtida generationers välfärd.

(Litet åldersdiskriminering är tydligen inte oetiskt.)

EHRs plädering för en kostsam klimatpolitik som motiveras med ett extremt lågt diskonto kan också anklagas för att vara oetisk, eftersom den innebär att dagens fattiga missgynnas till förmån för nästa århundrades mycket rikare generationer. Och en särbehandling av skilda aktiviteter med avseende på diskonto liknar praxis i kommunistiska ekonomier, där kapitalets avkastning i stort sett kunde ignoreras, eftersom centralbyråkraterna visste bäst hur investeringsresurserna skulle fördelas. Så gick det också som det gick.

10. *Varmare under medeltiden*

Det är korrekt att våra illustrationer av medeltidsvarmen avsåg det norra halvklotet. Här gör Sterner om sitt ”dirty trick” och frågar ironiskt varifrån vi fått idén om vindruvsodling på Grönland, trots att vi inte påstår något sådant. Men vi anser att EHR kunde ha bemödat sig om att åtminstone läsa titlarna på de vetenskapliga opus avseende *global* temperaturutveckling som vi anför till stöd för vår argumentering, innan de försökte underkänna vår tes att det var varmare på medeltiden.

11. *IPCCs alarmistiskt riggade modeller*

EHR gör gällande att vi inte alls belägger påståendet om modellernas alarmistiska snedvridning, men då negligerar de vår hänvisning till inte mindre än tre vetenskapliga opus i frågan (Lindzen, Spencer och Sununu). Sedan vi skrev vår artikel har dessutom Richard Lindzen tillsammans med Yong-Sang Choi (2009) kommit med en studie (*peer-reviewed*) som ytterligare vederlägger föreställningen att starka positiva återkopplingsmekanismer förstärker den blygsamma direkta effekten av koldioxidutsläpp på jordens temperatur. Professor Lindzen är inte ”obskyr” som EHR

föraktfullt kallar våra källor utan en av de mest aktade forskarna på området.

Slutord

Vi har fått ett klimatalarmistiskt etablissemang i västvärlden som dominerar klimatfrågans behandling. Detta etablissemang är berett att gå långt för att undertrycka kritik och skrämna skeptiker till tystnad. EHR tar vår publicering i ED som bevis för att debatten inte tystas, men antyder samtidigt att det inte borde ha skett. Underförstått: en ”ärevördig” tidskrift bör inte ta in sådant. Deras attityd är, menar vi, representativ för debattklimatet. Tanken är att vi inte ska diskutera de naturvetenskapliga frågorna om klimatet. Det alarmisterna vill att vi ska diskutera är hur etablissemangets ska få gehör hos (eller köra över) den allmänna opinionen i såväl rika som fattiga länder.

Det är som det är. Den gröna fatwa som bildligt talat har utfärdats hotar inte oss skeptiker så där särskilt mycket, så länge vi inte försöker få forskningsanslag eller få medverka i utredningar. Men det finns ett långt mera obehagligt inslag under det hela. Det har blivit vanligt att kalla klimatskeptiker förnekare i syfte att jämställa oss med förnekare av förintelsen. Ibland kan det gå så långt att blir komiskt, som när den för oss ökande biologiprofessorn i Lund, Erik Svensson, hänger ut en av oss (Radetzki) jämte Hitler på sin blogg, men sedan byter ut Hitler mot Mussolini när han inser att Radetzki med sin judiska bakgrund nog inte kan påstås vara nazist.

Men försvaret av rådande klimatdogmer kan gå långt även inom etablissemangets. Inte ens IPCC-chefen Pachauri drar sig för att jämföra den kände danske klimatskeptikern Björn Lomberg med Hitler i en intervju publicerad i Jyllandsposten. Skulle denne Pachauri och andra medlemmar i hans klimatpanel acceptera nya forskningsresultat som

visar att människans påverkan på klimatet är obetydlig? Vad tror vi om möjligheten att få forskningsanslag till projekt som ifrågasätter klimatalarmismen, om detta etablissemang faller avgörandet?

REFERENSER

Cline W R (1992), *The Economics of Global Warming*, Institute for International Economics, Washington DC.

Cline W R (2004), "Climate Change" in Lomborg B, editor, *Global Crises, Global Solutions*, Cambridge University Press, Cambridge UK.

Eklund, K, O Häggström och M Rummukainen (2009), "Ekonomer på villovägar", *Ekonomisk Debatt*, årg 37, nr 6, s 76-84.

IPCC (1996), *Second Assessment Report, Climate Change 1995*, Cambridge University Press, Cambridge UK.

IPCC (2001), *Third Assessment Report, Climate*

Change 2001, Cambridge University Press, Cambridge UK.

Lindzen, R and Yong-Sang Choi (2009), "On the Determination of Climate Feedbacks from ERBE Data" *Geophysical Research Letters*, forthcoming, offentliggjord 14 juli 2009

Loehle C (2009), "Cooling of the Global Ocean since 2003", *Energy & Environment*, Vol 20 No 1-2, p 99-102.

Pearce D (2003), "The Social Cost of Carbon and its Policy Implications", *Oxford Review of Economic Policy*, Vol 19, No 3.

Radetzki, M och N Lundgren (2009), "En grön fatwa har utfärdats", *Ekonomisk Debatt*, årg 37, nr 5, s 57-65.

Sterner, T (2009), "Konsten att kasta stenar i växthus", *Ekonomisk Debatt*, årg 37, nr 6, s 84-86.

U. S. Senate Minority Report (2008), "More Than 650 International Scientists Dissent Over Man-Made Global Warming Claims", U.S. Senate Environment and Public Works Committee Minority Staff Report (Inhofe), Dec 11.